

KHẢO SÁT NHU CẦU ĐÀO TẠO TRỰC TUYẾN TẠI ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

Triệu Đức Hạnh^{1*}, Nguyễn Thị Mão²

¹Trung tâm Học liệu – ĐH Thái Nguyên,

²Trường Đại học Sư phạm – ĐH Thái Nguyên

TÓM TẮT

Đào tạo trực tuyến (E-learning) là hình thức đào tạo dựa trên công nghệ thông tin và truyền thông. Hiện nay hầu hết các trường Đại học trong cả nước đã phát triển và ứng dụng hệ thống đào tạo trực tuyến E-learning trong hoạt động đào tạo. Trung tâm Đào tạo Từ xa là đơn vị đào tạo duy nhất trong Đại học Thái Nguyên có ứng dụng E-learning tuy nhiên mức độ ứng dụng còn thấp và khả năng nhân rộng không cao do không có hạ tầng kỹ thuật cần thiết. Nhu cầu đào tạo trực tuyến ngày càng tăng chỉ ra hai lĩnh vực cần thiết phát triển song song đồng thời là nguồn học liệu điện tử và hạ tầng công nghệ thông tin. Đây mạnh phát triển hình thức đào tạo trực tuyến là phù hợp với xu thế chung và nhu cầu xã hội.

Từ khóa: Đào tạo trực tuyến, E-learning, tài liệu điện tử, LCMS, LMS

E-learning (viết tắt của Electronic Learning) là thuật ngữ mới, tạm dịch là dạy và học trực tuyến. Hiểu theo nghĩa rộng, E-learning là một thuật ngữ dùng để mô tả việc học tập, đào tạo dựa trên công nghệ thông tin và truyền thông. Hiểu theo nghĩa hẹp, E-learning là sự phân phát các nội dung học tập sử dụng các phương tiện điện tử và mạng viễn thông. Trong đó nội dung học tập chủ yếu được số hóa; người dạy và người học có thể giao tiếp với nhau qua mạng dưới các hình thức như: e-mail, thảo luận trực tuyến (chat), diễn đàn (forum), hội thảo trực tuyến (online conference)... thông qua hệ quản trị đào tạo trực tuyến LMS (Learning management system) và hệ quản trị nội dung đào tạo LCMS (Learning content management system).

Học trực tuyến (E-learning) là phương pháp học có chi phí thấp, khả năng đem lại cơ hội học tập bình đẳng cho tất cả mọi người ở bất kỳ địa điểm nào, giải pháp đào tạo trực tuyến (E-learning) có thể xóa bỏ khoảng cách giữa những người dân sống tại thành phố lớn với những người dân sống tại những vùng khó khăn về điều kiện kinh tế và xã hội về cơ hội học tập.

Hiện nay, tuy chưa có số liệu thống kê chính thức, theo nghiên cứu của chúng tôi thì hầu hết các trường Đại học lớn trong cả nước đã phát triển và ứng dụng hệ thống đào tạo trực tuyến E-learning trong hoạt động đào tạo. E-learning còn được Bộ GD&ĐT triển khai đối với giáo dục phổ thông. Năm 2010, Cục CNTT- Bộ GD&ĐT tổ chức cuộc thi thiết kế bài giảng E-learning. Cuộc thi giải toán qua mạng tại Website Violympic.vn, cuộc thi Olympic tiếng Anh (IOE) là chương trình hợp tác giữa Tổng Công ty truyền thông Đa phương tiện Việt Nam VTC với Bộ GD&ĐT.

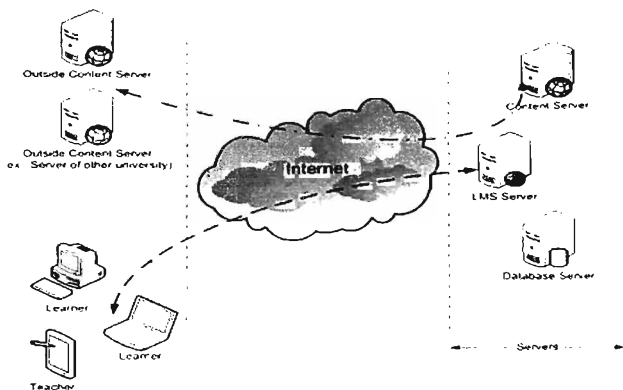
Tại Đại học Thái Nguyên, Trung tâm Đào tạo Từ xa là đơn vị đào tạo duy nhất có ứng dụng phương pháp E-learning, tuy nhiên mức độ ứng dụng còn thấp và khả năng nhân rộng không cao do không có hạ tầng kỹ thuật cần thiết.

Quy mô hiện tại của Trung tâm đào tạo từ xa là 2300 sinh viên gồm các chuyên ngành: Luật, kế toán, quản trị kinh doanh, giáo dục mầm non, giáo dục tiểu học.

Phương thức đào tạo hiện đang áp dụng chủ yếu là vẫn áp dụng phương pháp truyền thống. Tài liệu và giáo trình, DVD được chuyển trực tiếp đến tay học viên. Giảng viên và học viên gặp mặt trực tiếp trao đổi

* Tel: 0945 017459. Email: tdhanh@jrc-tnu.edu.vn

Có nhiều hình thức đào tạo E-learning khác nhau nhưng được áp dụng phổ biến nhất thông qua giao diện web:



Bảng 1: Khảo sát mức độ hiểu biết hình thức đào tạo trực tuyến E-learning tại Đại học Thái Nguyên

Stt	Đối tượng	Tổng mẫu điều tra	Chuyên ngành	Mẫu điều tra	Mức độ hiểu biết về Hình thức đào tạo E-learning					
					Biết rõ		Biết ít		Không biết	
					SL	TL(%)	SL	TL(%)	SL	TL(%)
1	Cán bộ, giảng viên	30	Kinh tế	6	3	50,00	2	33,33	1	16,67
			Kỹ thuật	4	2	50,00	2	50,00	0	-
			Khác	20	8	40,00	6	30,00	6	30,00
2	Sinh viên	340	Kinh tế	68	6	8,82	15	22,06	47	69,12
			Kỹ thuật	45	4	8,89	7	15,56	34	75,56
			Khác	227	12	5,29	9	3,96	206	90,75
3	Học viên cao học, NCS	30	Kinh tế	6	1	16,67	2	33,33	3	50,00
			Kỹ thuật	4	1	25,00	2	50,00	1	25,00
			Khác	20	3	15,00	4	20,00	13	65,00
Cộng		400		400	40		49		311	

(Nguồn: Số liệu điều tra nghiên cứu năm 2014)

Năm học 2013-2014, Đại học Thái Nguyên với quy mô đào tạo bậc đại học, cao đẳng chính quy đạt 57.000 HSSV, học viên cao học đạt 5605 người. Nhu cầu phát triển và ứng dụng chương trình đào tạo trực tuyến E-learning là cấp thiết.

Chủ trương của Đảng bộ Đại học Thái Nguyên trong giai đoạn 2013-2015 là nâng cao nguồn tài nguyên học liệu điện tử, nâng cấp hệ thống cơ sở vật chất, hình thành mạng lưới quản lý ứng dụng công nghệ thông tin, xây dựng và nâng cấp tổng thể hệ thống công nghệ thông tin để cơ bản sau năm 2014, tin học hóa toàn bộ công tác quản lý, điều hành trong đại học và phát triển việc đào tạo từ xa.

Trong ngắn hạn, đào tạo trực tuyến sẽ giảm tải áp lực tìm kiếm nguồn giảng viên có trình độ cao đáp ứng nhu cầu của người học. Tiết kiệm chi phí cho giảng viên trong hoạt động đào tạo, kinh phí tiết kiệm được tỷ lệ thuận với số lượng học viên tham gia hình thức đào tạo trực tuyến E-learning.

Để khảo sát nhu cầu học tập trực tuyến và xu hướng sử dụng các nguồn tài nguyên học liệu chúng tôi tiến hành khảo sát 400 đối tượng là cán bộ, giảng viên, sinh viên. Kết quả nghiên cứu như thể hiện ở bảng 1.

Chúng ta dễ dàng nhận thấy mức độ hiểu biết về hình thức đào tạo trực tuyến E-learning còn rất thấp, do vậy hoạt động giới thiệu và đào tạo tiếp cận hình thức đào tạo này đối với giảng viên, sinh viên là nhu cầu thiết thực.

Bảng 2: Khảo sát mức độ tham gia dự kiến hình thức đào tạo trực tuyến E-learning tại Đại học Thái Nguyên

Stt	Đối tượng	Tổng mẫu điều tra	Chuyên ngành	Mẫu điều tra	Mức độ tham gia dự kiến hình thức đào tạo E-learning					
					Sẵn sàng		Luồng lự		Không tham gia	
					SL	TL(%)	SL	TL(%)	SL	TL(%)
1	Cán bộ, giảng viên	30	Kinh tế	6	2	33,33	4	66,67	0	-
			Kỹ thuật	4	1	25,00	3	75,00	0	-
			Khác	20	4	20,00	16	80,00	0	-
2	Sinh viên	340	Kinh tế	68	44	64,71	22	32,35	2	2,94
			Kỹ thuật	45	32	71,11	9	20,00	4	8,89
			Khác	227	157	69,16	40	17,62	30	13,22
3	Học viên cao học, NCS	30	Kinh tế	6	2	33,33	3	50,00	1	16,67
			Kỹ thuật	4	2	50,00	2	50,00	0	-
			Khác	20	8	40,00	9	45,00	3	15,00
Cộng		400		400	252		108	40		

(Nguồn. Số liệu điều tra nghiên cứu năm 2014)

Bảng 3: Khảo sát mức độ sử dụng thư viện tại Đại học Thái Nguyên

(1- không bao giờ, 2- ít khi, 3- trung bình, 4- thường xuyên, 5- rất thường xuyên)

Stt	Loại hình tài liệu	Mức độ sử dụng (%)				
		1	2	3	4	5
1	Sách chuyên ngành	2	7,5	25,8	33,5	31,3
2	Từ điển, bách khoa toàn thư, cẩm nang	12	22,5	27,8	16,5	21,3
3	Lược án, luận văn, báo cáo khoa học	17,9	16	22,2	22,2	21,7
4	Tạp chí khoa học chuyên ngành	17	18,8	22,5	24,6	17
5	CD-ROM	40,1	15,4	16,3	20,8	7,4
6	Tài liệu điện tử	21,1	20,8	24,3	22,9	10,9
7	Báo, tạp chí phổ thông	30	23,4	22,2	16,9	7,5
8	Khác					

(Nguồn. Số liệu điều tra nghiên cứu năm 2014)

Số liệu điều tra cho thấy mức độ sẵn sàng tham gia hình thức đào tạo E-learning khá cao trên 50%, điều này trái ngược với mức độ hiểu biết về hình thức đào tạo này. Điều này khẳng định tính ưu việt của hình thức đào tạo trực tuyến.

Ngoài ra, để nghiên cứu về nhu cầu sử dụng tài liệu, chúng tôi đã tiến hành khảo sát 468 bạn đọc đến sử dụng thư viện trong Đại học Thái Nguyên gồm các đối tượng: Cán bộ quản lý (2,8%); Giảng viên (23,9%); Viên chức hành chính (2,6%); Học viên sau đại học (16%); Sinh viên (54,7%); Khác (0%).

Ngôn ngữ tìm kiếm bạn đọc chủ yếu tập trung vào các tài liệu tiếng Việt (87,5%); tiếng Anh (9%) còn lại là các ngôn ngữ khác

Kết quả khảo sát chỉ ra rằng, thói quen sử dụng tài liệu điện tử còn khá thấp (10,9%), chủ yếu bạn đọc vẫn tập trung sử dụng các ấn phẩm truyền thống, sách chuyên khảo, chuyên ngành (31,3%). Để ứng dụng và phát triển hình thức đào tạo E-learning, việc phát triển nguồn tài liệu điện tử đa dạng phục vụ nhu cầu của người học là vấn đề then chốt.

Trung tâm Học liệu là đơn vị phục vụ đào tạo thuộc Đại học Thái Nguyên. Hiện nay Trung tâm đặc biệt ưu tiên đầu tư công sức và tài chính cho lĩnh vực phát triển nguồn tài liệu điện tử: kho tài nguyên hiện có trên 36.000 tài liệu với trên 1 triệu trang, cho phép bạn đọc truy cập 24/24 giờ mọi lúc, mọi nơi. Hiệp hội thư viện các trường Đại học Việt Nam đánh giá hệ thống tài liệu điện tử của Trung tâm Học liệu Thái Nguyên là phong phú nhất Việt Nam hiện nay.

SUMMARY

SURVEY OF E-LEARNING NEEDS AT THAI NGUYEN UNIVERSITY

Triệu Đức Hạnh¹, Nguyễn Thị Mao²

¹Learning Resource Center - TNU,

²College of Education - TNU

E-learning is a training method based on information technology and communication. Most universities in Viet Nam have developed and applied E-learning for training. The Distance Education Center of Thai Nguyen University is only has been applying E-learning, however the result of application is still low and the ability of replication is not high because of the lack of infrastructure. The social demand of online training is increasing points out 2 fields necessary have been developed in parallel are E-learning materials and information technology infrastructure. Promoting the development of online training method is consistent with modern trends and social demands.

Keywords: *E-learning, e-learning material, LCMS, LMS*

ABSTRACT

Ngày nhận bài 01/9/2014; Ngày phân biên 15/9/2014; Ngày duyệt đăng: 25/12/2014

Phân biên khoa học: TS Trương Hữu Dũng – Trung tâm học liệu - DHTN

^{*} Tel 0945 017459, Email tdhanh@lrc-tnu.edu.vn